

A 1 LAKI ASIANAJAJISTA (12.12.1958/496, viim. muut. 28.9.2008/569)

Annettu Helsingissä 12. päivänä joulukuuta 1958

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 § Asianajaja on se, joka on maan yleisen asianajajayhdistyksen jäsenenä merkitty asianajajaluetteloon.

Edellä mainittua yhdistystä sanotaan tässä laissa asianajajayhdistykseksi.

2 § (30.7.2004/697) Asianajajayhdistyksen säännöissä on mainittava ainakin:

- 1) yhdistyksen nimi;
- 2) se maassa oleva kunta, joka on yhdistyksen kotipaikka;
- 3) yhdistyksen tarkoitus;
- 4) mitä maksuja jäsen on velvollinen suorittamaan ja miten ne määrätään;
- 5) miten yhdistyksen hallitus järjestetään ja kuinka pitkäksi ajaksi se valitaan;
- 6) milloin yhdistyksen tilit päätetään ja miten tilien ja hallinnon tarkastus toimitetaan;
- 7) millä tavoin valtuuskunta valitaan ja sen toiminta muuten järjestetään sekä milloin valtuuskunnan varsinainen kokous pidetään ja, jos sellaisia kokouksia on useita, mitkä asiat kussakin kokouksessa käsitellään;
- 8) millä tavoin tiedonannot yhdistyksen jäsenille toimitetaan;
- 9) miten yhdistyksen säännöt hyväksytään; sekä
- 10) miten yhdistyksen varat on käytettävä, jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan.

Yhdistyksen sääntöihin voidaan ottaa myös muita yhdistystä ja sen jäseniä koskevia yhdistyksen toiminnan kannalta välttämättömiä määräyksiä.

Asianajajayhdistyksen säännöt ja niiden muutokset, niiden tultua yhdistyksen säännöissä määrättyllä tavalla hyväksytyiksi, vahvistetaan oikeusministeriön päätöksellä ja julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

2 a § (28.2.1992/197) Päätösvaltaa asianajajayhdistyksessä käyttää valtuuskunta, jonka yhdistyksen jäsenet valitsevat. Yhdistyksen asioita hoitaa valtuuskunnan valitsema hallitus, jonka jäsenten tulee olla asianajajia.

3 § Asianajajaksi voidaan hyväksyä 25 vuotta täyttänyt Suomen tai jonkin muun Euroopan talousalueen valtion kansalainen, joka:

- 1) on rehelliseksi tunnettu sekä muilta ominaisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan sopiva harjoittamaan asianajajan tointa;
- 2) on suorittanut Suomessa oikeustieteen kandidaatin tai maisterin tutkinnon, taikka on suorittanut oikeustieteellisen tutkinnon muualla kuin Suomessa ja saanut ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1093/2007) tai ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/1986) mukaisen Opetushallituksen päätöksen kelpoisuudesta oikeustieteen kandidaatin tai oikeustieteen maisterin tutkintoa edellyttävään tehtävään ja suorittanut mahdolliset päätöksessä edellytetyt lisävaatimukset;
- 3) on saavuttanut asianajajan toimen harjoittamiseen tarvittavan taidon sekä sellaisen käytännöllisen kokemuksen kuin asianajajayhdistyksen säännöissä määrätään; sekä
- 4) ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. (30.11.2007/1095)

Suomessa voimaan saatettujen kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti asianajajaksi voidaan sen estämättä mitä 1 momentin 2) kohdassa säädetään hyväksyä myös 1 momentissa tarkoitettu henkilö, jolla jossakin muussa Euroopan talousalueen valtiossa on asianajajan toimen harjoittamisen ammattipätevyys. Hakijan on tässä momentissa tarkoitetuissa tapauksissa asianajajayhdistyksen järjestämässä kokeessa osoitettava, että hänellä on riittävät tiedot Suomen lainsäädännöstä sekä asianajotoiminnasta Suomessa. Kokeesta määrätään tarkemmin oikeusministeriön päätöksessä asianajajayhdistyksen sääntöjen vahvistamisesta. (8.1.1993/31)

Asianajajaksi voidaan sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa ja 2 momentissa säädetään, hyväksyä myös 1 momentissa tarkoitettu henkilö, jolla jossakin muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa on asianajajan toimen harjoittamisen ammattipätevyys. Tässä momentissa tarkoitetuissa tapauksissa asianajajaksi hyväksyminen edellyttää, että hakija on kolmen vuoden ajan ollut merkittynä asianajajayhdistyksen pitämään 5 b §:n 1 momentissa tarkoitettuun EU-luetteloon ja osoittaa yleisen asianajajayhdistyksen sääntöjen vahvistamisesta annetussa oikeusministeriön päätöksessä (191/1959) tarkemmin määrättyllä tavalla harjoittaneensa Suomessa asianajajan tointa säännöllisesti vähintään sen ajan. (23.12.1999/1249)

Valtion tai kunnan virassa tai toimessa taikka muussa virkasuhteeseen perustuvassa palveluksessa oleva henkilö älköön olko asianajajana, ellei asianajajayhdistyksen hallitus siihen erityisistä syistä suostu. Asianajajana älköön myöskään olko henkilö, joka on sellaisessa toisen palveluksessa tai harjoittaa muuta ansiotoimintaa, jonka voidaan olettaa vaikuttavan haitallisesti hänen itsenäisyyteensä asianajajana. (8.1.1993/31)

4 § Jäsenet asianajajayhdistykseen hyväksyy yhdistyksen hallitus. Jos hakemus hylätään, on päätös perusteltava.

Asianajajayhdistyksen hallituksen on pidettävä asianajajaluetteloja sekä 5 b §:n 1 momentissa tarkoitettua EU-luetteloja ja lähetettävä niistä ote vuosittain oikeusministeriölle. Hallituksen on pidettävä luettelot jokaisen nähtävänä ja jokaisella on oikeus saada luetteloista tai niiden osasta jäljennös kohtuullista maksua vastaan. (23.12.1999/1249)

5 § (29.8.2008/569) Asianajajan tulee rehellisesti ja tunnollisesti täyttää hänelle uskotut tehtävät sekä kaikessa toiminnassaan noudattaa hyvää asianajajatapaa. Kuluttajan kannalta sopimattomasta tai hyvän tavan vastaisesta menettelystä säädetään lisäksi kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa.

Asianajajan tointa ei saa harjoittaa yhtiössä muun kuin asianajajan kanssa, ellei asianajajayhdistyksen hallitus erityisistä syistä anna siihen lupaa. Osakeyhtiössä asianajajan tointa saa harjoittaa vain asianajajayhdistyksen hallituksen antamalla luvalla ja määräämillä ehdoilla. Tällaisen osakeyhtiön yhtiöjärjestyksestä saa muuttaa vain samanlaisella luvalla. Yhtiön osakkeenomistaja vastaa hoidettavanaan olevasta asianajotehtävästä johtuvista velvoitteista yhteisvastuullisesti yhtiön kanssa. Jos asianajotehtävä on muun kuin yhtiössä asianajajana toimivan osakkeenomistajan hoidettavana tai ei tiedetä, kenen hoidettavana tehtävä on, vastaa jokainen asianajajana toimiva osakkeenomistaja yhteisvastuullisesti yhtiön kanssa tällaisesta velvoitteesta, joka on syntynyt hänen ollessaan yhtiössä mainitussa asemassa. Asianajaja ei myöskään ilman asianajajayhdistyksen hallituksen lupaa saa harjoittaa asianajajan tointa ulkomailla muualla kuin Euroopan talousalueen valtiossa.

Asianajajan on pidettävä päämiehilleen kuuluvat raha- ja muut varat erillään omista varoistaan.

Asianajajan velvollisuudesta tuomioistuimen määräyksestä toimia oikeudenkäynnissä avustajana tai asiamiehenä on säädetty erikseen.

5 a § (8.1.1993/31) Jossakin muussa Euroopan talousalueen valtiossa asianajajan tointa harjoittamaan oikeutetun on hoitaessaan toimeksiantoa Suomessa käytettävä sitä ammattinimikettä, jota käytetään jäsenvaltiossa, josta hän tulee, ilmaistuna tuon valtion kielellä viittauksin siihen ammatilliseen järjestöön, johon hän kuuluu, tai siihen tuomioistuimeen, jossa hän saa toimia. Asiakkaan edus-

tamiseen tuomioistuimessa tai viranomaisessa liittyvää sekä muuta toimintaa harjoittaessaan asianajajan on noudatettava paitsi Suomessa voimassa olevia ammatillisia menettelytapasääntöjä myös niitä velvollisuuksia, joita hänellä on siinä valtiossa, josta hän tulee.

Asianajajayhdistyksen hallituksen velvollisuudesta valvoa 1 momentissa tarkoitetun asianajajan toimintaa Suomessa on soveltuvin osin voimassa, mitä jäljempänä tässä laissa säädetään asianajajayhdistyksen jäsenestä. Päätöksestä, jossa asianajajan todetaan rikkoneen hyvää asianajajatapaa, asianajajayhdistyksen hallituksen on annettava tieto sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, josta asianajaja tulee.

5 b § (23.12.1999/1249) Muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa asianajajan tointa harjoittamaan oikeutetulla asianajajalla on oikeus kirjoittautua asianajajayhdistyksen pitämään luetteloon alkuperäistä ammattinimikettään käyttävistä, muussa jäsenvaltiossa asianajajan tointa harjoittamaan oikeutetuista asianajajista (*EU-luettelo*).

Mitä laissa ja yleisen asianajajayhdistyksen sääntöjen vahvistamisesta annetussa oikeusministeriön päätöksessä säädetään asianajajasta, koskee soveltuvin osin EU-luetteloon merkittyä asianajajaa. EU-luetteloon merkityn asianajajan tulee järjestää toimintansa yhdenmukaisesti Suomessa asianajajan tointa koskevien määräysten mukaisesti.

Ennen kuin kurinpitomenettely EU-luetteloon merkittyä asianajajaa vastaan aloitetaan, asianajajayhdistyksen tulee ilmoittaa siitä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, josta asianajaja on peräisin. Kurinpitomenettely tapahtuu yhteistyössä edellä mainitun viranomaisen kanssa rajoittamatta kuitenkaan asianajajayhdistyksen ratkaisuvaltaa.

5 c § (21.4.1995/626) Asianajaja tai hänen apulaisensa ei saa luvattomasti ilmaista sellaista yksityisen tai perheen salaisuutta taikka liike- tai ammattisalaisuutta, josta hän tehtävässään on saanut tiedon.

Rangaistus 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

6 § (30.7.2004/697) Asianajajayhdistyksen hallituksen on valvottava, että asianajat esiintyessään tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona sekä muussakin toiminnassaan täyttävät velvollisuutensa. Asianajaja on velvollinen antamaan hallitukselle tiedot, joita tätä valvontaa varten tarvitaan. Asianajajan on myös sallittava hallituksen määräämän henkilön suorittaa tarkastus hänen toimistossaan, milloin hallitus katsoo sen valvontaa varten tarpeelliseksi, sekä tällöin esitettävä ne asiakirjat, joiden tutkimista tarkastuksen toimittaminen edellyttää. Hallituksen jäsen ja tarkastuksen toimittaja eivät saa oikeudettomasti

ilmaista sellaista salassa pidettävää tietoa, jonka he valvontaa suorittaessaan ovat saaneet tietää.

Ratkaistessaan asianajajayhdistyksen jäsenyyttä koskevia asioita hallituksen jäsenet toimivat virkavastuulla.

Oikeuskanslerilla on oikeus panna vireille 7 c §:ssä tarkoitettu valvonta-asia, jos hän katsoo, että asianajaja laiminlyö velvollisuutensa. Oikeuskanslerilla on myös oikeus vaatia asianajajayhdistyksen hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin asianajajaa kohtaan, jos hän katsoo, ettei tällä ole oikeutta olla asianajajana. Asianajajayhdistyksen hallitus ja asianajaja ovat velvolliset antamaan oikeuskanslerille ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen hänelle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten.

6 a § (30.7.2004/697)

6 a § on kumottu L:lla 30.7.2004/697.

7 § (30.7.2004/697) Asianajajayhdistyksen valvontalautakunta (*valvontalautakunta*) käsittelee ja ratkaisee 7 c §:ssä tarkoitettut valvonta-asiat ja antaa suosituksen asianajajan ja hänen asiakkaansa välisestä 7 e §:ssä tarkoitettusta palkkioriidasta.

Jos asianajajan todetaan valvonta-asian käsittelyssä ilmitulleiden seikkojen johdosta menetelleen 5 §:n 1 momentin vastaisesti, on valvontalautakunnan määrättävä hänelle kurinpidollinen seuraamus, joita ovat asianajajayhdistyksen jäsenyydestä erottaminen, seuraamusmaksun määrääminen, varoitus ja huomautus.

Jos asianajaja menettelee epärehellisesti tai muulla tavalla tehtävässään tahallaan loukkaa toisen oikeutta, on hänet erotettava asianajajayhdistyksen jäsenyydestä. Jos asianajajan menettelyyn liittyy lieventäviä seikkoja, hänen maksettavakseen voidaan määrätä seuraamusmaksu tai antaa hänelle varoitus.

Jos asianajaja menettelee muulla tavalla hyvän asianajajatavan vastaisesti, hänelle on annettava varoitus taikka huomautus. Jos asianajajan tässä tai 3 momentissa tarkoitettu menettely on toistuvaa tai siihen muuten liittyy raskauttavia seikkoja, hänet voidaan erottaa asianajajayhdistyksen jäsenyydestä tai hänen maksettavakseen voidaan määrätä seuraamusmaksu. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos asianajaja tekee teon, joka on omiaan alentamaan asianajajakunnan arvoa.

Seuraamusmaksu, joka suoritetaan asianajajayhdistykselle, on vähintään 500 euroa ja enintään 15 000 euroa ja sitä määrättäessä otetaan huomioon muun ohessa asianajajan menettelyn moitittavuus, kokemus asianajotehtävistä sekä taloudelliset olot niin, että seuraamus on oikeudenmukaisessa suhteessa hänen menettelynsä.

Valvontalautakunta voi määrätä erottamista koskevan päätöksen noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta.

Vastaavin edellytyksin kuin asianajaja on erotettava yhdistyksestä, on EU-luetteloon merkitty asianajaja poistettava EU-luettelosta.

7 a § (30.7.2004/697) Valvontalautakuntaan kuuluvat puheenjohtaja sekä kahdeksan muuta jäsentä ja viimeksi mainittujen henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan sekä viiden muun jäsenen ja heidän varajäsentensä tulee olla asianajajia. Kolmen jäsenen ja heidän varajäsentensä tulee olla asianajajakuntaan kuulumattomia oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneita henkilöitä, jotka ovat perehtyneitä asianajotoimintaan sekä lisäksi tuomarin tehtäviin taikka oikeustieteen yliopistolliseen koulutukseen ja tutkimukseen. Valvontalautakunnan jäsenten ja varajäsenten toimikausi on kolme vuotta.

Asianajajayhdistyksen valtuuskunta valitsee valvontalautakunnan puheenjohtajan sekä asianajajakuntaan kuuluvat jäsenet ja heidän varajäsenensä. Valtioneuvosto nimittää asianajajakuntaan kuulumattomat valvontalautakunnan jäsenet ja heidän varajäsenensä oikeusministeriön esityksestä ministeriön saatua ehdokkaiden kelpoisuudesta tehtävään asianajajayhdistyksen puoltavan lausunnon. Lausuntopyynnössä on esitettävä ehdokkaita kaksi kertaa niin paljon kuin on nimitettäviä.

Valvontalautakunnan jäsenet toimivat tuomarin vastuulla, eivätkä he saa oikeudettomasti ilmaista sellaista laissa salassa pidettäväksi säädettyä tietoa, jonka he valvonta-asiaa tai palkkioriita-asiaa käsitellessään ovat saaneet tietää.

7 b § (30.7.2004/697) Valvontalautakunta voi toimia kolmena jaostona. Jaostojen kokoonpanon määrää valvontalautakunta siten, että kuhunkin jaostoon kuuluu jäsenenä kaksi asianajajaa ja yksi asianajajakuntaan kuulumaton jäsen. Jaostojen puheenjohtajina toimivat valvontalautakunnan puheenjohtaja ja valvontalautakunnan vuosittain keskuudestaan valitsevat kaksi varapuheenjohtajaa. Palkkioriita-asiaa käsiteltäessä jaostossa johtaa puhetta kuitenkin asianajajakuntaan kuulumaton jäsen.

Asiat käsitellään valvontalautakunnan jaostoissa tai valvontalautakunnan täysistunnossa. Valvontalautakunnan täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kuusi muuta jäsentä on saapuvilla. Valvontalautakunnan jaosto on päätösvaltainen, kun kaikki sen jäsenet ovat saapuvilla.

Jos erimielisyyttä ilmenee, asia päätetään äänestämällä noudattaen samaa menettelyä kuin monijäsenisessä tuomioistuimessa. Valvonta-asiaa käsiteltäessä noudatetaan kuitenkin oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 10 luvussa säädettyä äänestysmenettelyä.

7 c § (30.7.2004/697) Valvonta-asia tulee vireille, kun asianajajaan kohdistuva kirjallinen kantelu, oikeuskanslerin ilmoitus tai tuomioistuimen oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 10 a §:n nojalla tekemä ilmoitus saapuu asianajajayhdistyksen toimistoon. Asia tulee vireille myös, kun asianajajayhdistyksen hallitus on päättänyt siirtää tietoonsa tulleen asian valvontalautakunnan käsiteltäväksi.

Jos kantelu on niin puutteellinen, ettei asiaa voida sen perusteella ottaa ratkaistavaksi, kantelijaa on määrääjassa kehotettava korjaamaan puute. Kantelijalle on samalla ilmoitettava, millä tavoin kantelu on puutteellinen, ja että valvontalautakunta voi jättää kantelun tutkittavaksi ottamatta, jos kantelija ei noudata saamaansa täydennyskehotusta. Valvontalautakunta ei ota tutkittavaksi aikaisemmin ratkaistua asiaa koskevaa kantelua, ellei kantelussa ole esitetty asiaan vaikuttavaa uutta selvitystä.

Jos tapahtumista, joista kantelussa on kysymys, on kulunut enemmän kuin viisi vuotta, se voidaan jättää tutkittavaksi ottamatta.

7 d § (30.7.2004/697) Valvonta-asiat käsitellään valvontalautakunnan jaostossa tai täysistunnossa. Täysistunnossa käsitellään valvontalautakunnan puheenjohtajan sen käsiteltäviksi määräämät tai jaostojen sille siirtämät asiat. Asianajajayhdistyksestä erottamisesta ja seuraamusmaksun määräämisestä päättää aina täysistunto.

Menettely valvonta-asiaa käsiteltäessä on kirjallinen. Asianajajayhdistyksestä voidaan kuitenkin erottaa tai seuraamusmaksu määrätä vain, jos asiassa on järjestetty suullinen käsittely. Valvontalautakunta tai jaosto voi muulloinkin järjestää suullisen käsittelyn. Asianajaja ja kantelija on kutsuttava suulliseen käsittelyyn.

Asianajajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisua. Asianajajan tulee antaa häneltä pyydyt tiedot ja selvitykset avoimesti ja totuudenmukaisesti. Kantelijalle on varattava tilaisuus lausua asianajajan antaman vastauksen johdosta. Lautakunnan ja jaoston on muutoinkin huolehdittava siitä, että asia tulee riittävästi selvitettyksi.

7 e § (30.7.2004/697) Palkkioriiita-asia tulee vireille, kun asianajajan päämiehen tai muun asiakkaan kirjallinen hakemus saapuu asianajajayhdistyksen toimistoon. Jos hakemus on niin puutteellinen, ettei asiaa voida sen perusteella ottaa ratkaistavaksi, hakijaa on määrääjassa kehotettava korjaamaan puute. Hakijalle on samalla ilmoitettava, millä tavoin hakemus on puutteellinen, ja että valvontalautakunta voi jättää hakemuksen ottamatta käsiteltäväksi, jos hakija ei noudata saamaansa täydennyskehotusta.

Palkkioriita-asioissa menettelyn asianosaisina ovat asianajaja ja se yhtiö, jonka lukuun hän on toiminut, ja hakija. Asianajajalle ja sille yhtiölle, jonka lukuun hän on toiminut, on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisua. Hakijalle on varattava tilaisuus lausua asianajajan ja yhtiön antaman vastauksen johdosta.

Palkkioriita-asia käsitellään valvontalautakunnan jaostossa, ja menettely on kirjallinen. Jaosto voi järjestää suullisen käsittelyn, johon asianosaiset on kutsuttava.

Suosituksia ei anneta, jos hakijan oikeus vaatia palkkion alentamista on lain mukaan vanhentunut.

Suositus ei ole täytäntöönpanokelpoinen eikä sillä ole tuomion oikeusvaikutuksia.

7 f § (30.7.2004/697) Jos sama palkkioriita on vireillä tuomioistuimessa ja valvontalautakunnassa ja asianajajan asiakas ilmoittaa tästä tuomioistuimelle ennen vastaamistaan pääasiaan, on asian käsittely tuomioistuimessa keskeytettävä, kunnes lautakunnan suositus on annettu.

7 g § (30.7.2004/697) Valvonta- ja palkkioriita-asiassa annettava ratkaisu on laadittava erilliseksi asiakirjaksi. Siinä on oltava:

- 1) asianimike ja ratkaisun antamispäivä;
- 2) asianosaisten nimet ja kantelijan nimi;
- 3) selostus asiassa esitetyistä vaatimuksista ja vastauksista perusteluineen;
- 4) ratkaisun perustelut;
- 5) lainkohdat, asianajajayhdistyksen sääntöjen kohdat ja ne hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet, joita asiassa on sovellettu;
- 6) lopputulos; sekä
- 7) ratkaisukokoonpanoon kuuluneiden nimet ja asema sekä ilmoitus siitä, onko ratkaisusta äänestetty; jos ratkaisusta on äänestetty, ratkaisiasiakirjaan on liitettävä eri mieltä olleiden jäsenten mielipiteet.

Palkkioriita-asiassa annettavaan ratkaisuun on liitettävä ohjeet siitä, miten hakijan on toimittava, jos hän haluaa saattaa palkkioriidan tuomioistuimen käsiteltäväksi.

7 h § (30.7.2004/697) Asianajajayhdistyksen valvonta- ja palkkioriita-asioista on pidettävä julkista päiväkirjaa, johon on merkittävä tiedot kantelijasta tai hakijasta, asianajajasta ja tarvittaessa asianajajayhtiöstä, asianimikkeestä, ratkaisun antamispäivästä ja ratkaisun lopputuloksesta. Päiväkirjasta on myös ilmentävä

asian käsittelyn vaihe. Julkiseen päiväkirjaan merkitään myös tieto siitä, onko asianajaja noudattanut valvontalautakunnan palkkioriiita-asiassa antamaa suositusta.

Julkisesta päiväkirjasta poistetaan asiaa koskeva tieto:

- 1) erottamisesta ja seuraamusmaksusta kymmenen vuoden kuluttua;
- 2) varoituksesta kuuden vuoden kuluttua; ja
- 3) huomautuksesta ja siitä, että seuraamusta ei ole määrätty, kolmen vuoden kuluttua valvonta-asian ratkaisun antamisesta.

Palkkioriiita-asiaa koskeva tieto poistetaan kolmen vuoden kuluttua suosituksen antamisesta.

Tietoa ei kuitenkaan poisteta, jos kyseisestä asianajajasta on päiväkirjassa sellainen seuraamusta tai palkkion alentamista tarkoittavaa suositusta koskeva uudempi tieto, jota ei 2 tai 3 momentin nojalla vielä voida poistaa.

7 i § (30.7.2004/697) Valvonta- ja palkkioriiita-asian ratkaisusta on laadittava julkinen ratkaisuseloste. Siinä on oltava:

- 1) asianimike ja ratkaisun antamispäivä;
- 2) kysymyksessä olevan asianajajan ja palkkioriiita-asiassa myös asianajajayhtiön nimi;
- 3) pääpiirteittäinen selostus asiasta ja ratkaisun perusteluista;
- 4) lainkohdat, asianajajayhdistyksen sääntöjen kohdat ja ne hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet, joita asiassa on sovellettu;
- 5) lopputulos; sekä
- 6) ratkaisukokoonpanoon kuuluneiden nimet ja asema sekä ilmoitus siitä, onko ratkaisusta äänestetty; jos ratkaisusta on äänestetty, ratkaisuselosteeseen on liitettävä eri mieltä olleiden jäsenten kannattama lopputulos ja sen perustelut.

Asianajajayhdistyksen tulee pitää ratkaisuseloste yleisön saatavilla niin kauan kuin ratkaisua koskeva tieto on 7 h §:n mukaisesti merkittynä julkiseen päiväkirjaan.

7 j § (30.7.2004/697) Asiakirjan, joka on toimitettu valvontalautakunnalle valvontatai palkkioriiita-asian käsittelyä varten, sekä valvonta- ja palkkioriiita-asian ratkaisun sisältävän asiakirjan julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään viranomaisen asiakirjasta, jollei asianajajan salassapitovelvollisuudesta muuta johdu.

Asiakirja ei kuitenkaan tule julkiseksi, ennen kuin valvontalautakunnan ratkaisu on annettu tai kun se on asiaan osallisen saatavissa.

8 § (23.12.1999/1249) Joka on erotettu asianajajayhdistyksestä tai kurinpidollisena seuraamuksena poistettu EU-luettelosta, voidaan, kun kolme vuotta on kulunut erottamisesta tai poistamisesta, hakemuksesta ottaa uudelleen yhdistyksen jäseneksi tai vastaavasti merkitä EU-luetteloon.

9 § (30.7.2004/697) Asianajaja, joka menettää 3 §:ssä tarkoitetun valtion kansalaisuuden tai joka on konkurssissa tai jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu, lakkaa olemasta asianajajayhdistyksen jäsen ja hallituksen on poistettava hänet asianajajaluettelosta.

Jos EU-luetteloon merkitty asianajaja lakkaa olemasta asianajaja siinä jäsenvaltiossa, josta hän on peräisin, hänet poistetaan EU-luettelosta.

Jos asianajaja ei enää täytä 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja kelpoisuusvaatimuksia, on hallituksen erotettava hänet yhdistyksestä.

Jos asianajaja lakkaa harjoittamasta asianajajan tointa tai jos hänellä 3 §:n 4 momentissa mainitusta syystä ei enää ole oikeutta olla asianajajana, on hänen pyydettävä eroa asianajajayhdistyksestä. Jollei hän pyydä eroa viipymättä, on hallituksen erotettava hänet yhdistyksen jäsenyydestä.

Ennen 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä asianajajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallituksen järjestämässä suullisessa käsittelyssä.

Asianajajayhdistyksen hallitus voi 4 momentissa säädetyistä poiketen antaa eläkkeelle siirtymisen johdosta asianajotoiminnan harjoittamisen lopettavalle asianajajalle, joka välittömästi ennen eläkkeelle siirtymistään on harjoittanut asianajotoimintaa vähintään kymmenen vuotta, luvan jäädä asianajajayhdistyksen jäseneksi.

10 § (30.7.2004/697) Sillä, jonka 3 §:n 4 momentissa tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu hakemus on hylätty, jota ei ole otettu EU-luetteloon taikka jolle on määrätty kurinpidollinen seuraamus tai joka on poistettu asianajajaluettelosta tai EU-luettelosta, on oikeus valittaa asianajajayhdistyksen hallituksen ja valvontalautakunnan päätöksestä Helsingin hovioikeuteen.

Oikeuskanslerilla on oikeus valittaa 7 ja 9 §:ssä tarkoitetuissa asioissa annetuista hallituksen ja valvontalautakunnan päätöksistä.

Määräaika valituksen tekemiselle on 30 päivää. Valitusaika alkaa siitä päivästä, jona päätös on annettu tiedoksi. Viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen valtion virastoissa noudatettavan työajan päättymistä on Helsingin hovi-

oikeudelle osoitettu valituskirjelmä puhevallan menettämisen uhalla toimitettava asianajajayhdistyksen toimistoon. Asianajajayhdistyksen on viivytyksettä toimitettava valituskirjelmä liitteineen ja jäljennös valituksenalaisesta päätöksestä sekä oma lausuntonsa valituksen johdosta hovioikeuteen.

Hovioikeuden on valitusasiaa käsiteltäessä varattava oikeuskanslerille, asianajajayhdistykselle ja kantelijalle tilaisuus tulla kuulluksi valituksen johdosta ja tarvittaessa esittää todistelua ja muuta selvitystä.

11 § Jos se, joka ei ole asianajaja, käyttää itsestään asianajajan ammattinimitystä tai toimistostaan nimitystä asianajotoimisto taikka muutoin ilmoittaa ammattialansa siten, että hänen sen perusteella voidaan erheellisesti olettaa olevan yleisen asianajajayhdistyksen jäsen, rangaistakoon sakolla.

Rangaistusvaatimuksen 1 momentissa tarkoitetusta teosta saa tehdä virallinen syyttäjä tai asianajajayhdistys.

12 § Asianajajayhdistys voi perustaa tarkoitusperiensä toteuttamista sekä asianajajien ja heidän perheittensä taloudellista turvaamista edistäviä rahastoja keräämällä näihin tarkoituksiin erityisiä maksuja jäseniltään.

13 § Tämän lain säännöksillä ei rajoiteta oikeutta toimia oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana.

13 a § (31.8.2001/765) Mitä tässä laissa ja yleisen asianajajayhdistyksen sääntöjen vahvistamisesta annetussa oikeusministeriön päätöksessä (191/1959) säädetään henkilöstä, jolla on asianajajan ammattipätevyys Euroopan unionin jäsenvaltiossa, sovelletaan myös henkilöön, jolla on asianajajan ammattipätevyys valtiossa, jonka kanssa Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet sopimuksen ammattipätevyden vastavuoroisesta tunnustamisesta.

14 § Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1959, kuitenkin siten, että lain 11 §:n säännöstä on sovellettava vasta 1 päivästä joulukuuta 1959. Oikeusministeriön asiana on jo ennen lain voimaantuloa määrätä asianajajayhdistyksen väliaikaiseksi hallitukseksi 12 sen jäseneksi suostunutta oikeusministeriön sopivaksi katsomaa henkilöä. Väliaikaisen hallituksen, joka valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja jonka toimikausi päättyy asianajajayhdistyksen ensimmäisessä varsinaisessa kokouksessa, on tehtävä esitys asianajajayhdistyksen säännöiksi, asetettava väliaikaisia toimielimiä ja ryhdyttävä muihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen asianajajayhdistyksen toiminnan aloittamiseksi lain tullessa voimaan. Asianajajayhdistyksen säännöt on vahvistettava ennen tämän lain voimaantuloa.

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

28.2.1992/197:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1992. Lain 5 §:n 2 momentti tulee kuitenkin voimaan 15 päivänä maaliskuuta 1992.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen Asianajajaliiton sääntöjen muuttamiseksi ja valtuuskunnan ja muiden toimielinten valitsemiseksi.

HE 152/91, lvk.miet. 8/91

8.1.1993/31:

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. (L 31/1993 tuli A:n 1487/1993 mukaisesti voimaan 1.1.1994.)

HE 56/92, LaVM 7/92, ETA-sopimuksen liite VII: neuvoston direktiivi (77/249/ETY) ja neuvoston direktiivi (89/48/ETY)

21.4.1995/626:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1995.

HE 94/93, LaVM 22/94, SuVM 10/94

1.4.1999/458:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1999.

HE 146/1998, LaVM 20/1998, EV 234/1998

23.12.1999/1249:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Lain 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua kolmen vuoden määräaikaa laskettaessa voidaan ottaa huomioon ennen tämän lain voimaantuloa Suomessa säännöllisesti harjoitettu asianajotoiminta.

HE 110/1999, LaVM 7/1999, EV 91/1999

31.8.2001/765:

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. (L 765/2001 tuli A:n 431/2002 mukaisesti voimaan 1.6.2002.)

HE 40/2001, UaVM 5/2001, EV 71/2001

30.7.2004/697:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2004.

Tätä lakia sovelletaan myös lain voimaan tullessa vireillä oleviin valvonta- ja palkkioriiita-asioihin. Seuraamusten osalta tapahtuneisiin tekoihin tai laiminlyönteihin sovelletaan sitä lakia, joka johtaa asianajajan kannalta lievempään seuraamukseen.

Tämän lain voimaan tullessa kurinpitolautakunnan jäsenenä olevien toimikausi jatkuu sen määräajan loppuun, joksi heidät on valittu. Sen estämättä mitä 7 a §:n 1 momentissa säädetään, kolmatta asianajajakuntaan kuulumatonta valvontalautakunnan jäsentä ja varajäsentä ensimmäistä kertaa nimitettäessä heidän toimikautensa on yhden vuoden pituinen.

Toimenpiteisiin lain täytäntöönpanemiseksi voidaan ryhtyä jo ennen sen voimaantuloa.

HE 54/2004, LaVM 5/2004, EV 93/2004

30.11.2007/1095:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

HE 26/2007, SiVM 5/2007, EV 52/2007

29.8.2008/569:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2008.

HE 32/2008, TaVM 11/2008, EV 67/2008, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY (305L0029); EYVL N:o L 149, 11.6.2005, s. 22